

## **Innspill til utvalget for fellesskolens fremtid**

### **fra Arbeidsgiverforeningen Spekter**

**Ludvigsenutvalget** pekte allerede for snart ti år siden på behovet for det vi gjerne kaller *21st century skills* – og det bildet er bare blitt forsterket. Både samfunnet og enkeltmennesket trenger kompetanse som gjør oss i stand til å håndtere endring, kompleksitet og usikkerhet.

Kjernen i dette er tre ting:

- **Lære å lære**

Evnen til å tilegne seg ny kunnskap gjennom hele livet er kanskje den viktigste ferdigheten i et arbeidsmarked der teknologi, oppgaver og kompetansekrav endrer seg raskt.

- **Fordypning**

Når informasjon er lett tilgjengelig, blir evnen til å gå i dybden viktigere enn noen gang. Arbeidslivet trenger folk som kan analysere, utforske, stille gode spørsmål og stå i vanskelige problemstillinger over tid. For individet gir fordypning også mestring – en opplevelse av å kunne noe ordentlig, som igjen bygger motivasjon for videre læring.

- **Kommunikasjon og samarbeid**

Nesten alle jobber i dag er tverrfaglige og krever at man kan samarbeide på tvers av profesjoner og bakgrunn. Evnen til å uttrykke seg presist, lytte, løse konflikter og jobbe sammen om felles mål er helt grunnleggende – både for verdiskaping og for inkludering i arbeidslivet.

Vi vil også fremheve kunnskap i ulike fag som et viktig grunnlag. Kunnskaper i matematikk, historie, samfunnsfag, naturfag og andre fag er et viktig premiss for de ferdighetene elevene skal utvikle for å kunne navigere i en mer usikker verden. Det er også et viktig basisgrunnlag for kritisk tenkning og å kunne håndtere omstilling og endringer senere i livet.

### **Realfag og STEM**

Vi ser et tydelig behov for å styrke rekrutteringsgrunnlaget til STEM-fagene. Skal vi lykkes med grønn omstilling, teknologiutvikling og et bærekraftig velferdssamfunn, trenger vi flere med solid realfags- og teknologikompetanse. Da må vi starte i skolen: gjøre realfagene relevante, praktiske og meningsfulle, og vise sammenhengen mellom fagene og de store samfunnsutfordringene.

### **Digital kompetanse / IKT**

Digital kompetanse er ikke lenger et tillegg – det er en forutsetning. Vi trenger flere

teknologer, men også at *alle* elever utvikler digital dømmekraft, forståelse for teknologi og grunnleggende IKT-ferdigheter. Det er viktig både for arbeidslivet og for å forstå verden vi lever i: fra algoritmer og kunstig intelligens til kildekritikk og personvern.

### **Praktisk-estetiske fag**

De praktisk-estetiske fagene må ikke reduseres til «kjekt å ha». De har en klar egenverdi – men også stor betydning for læring i andre fag. Kreativitet, motorikk, konsentrasjon, utholdenhet og det å lære gjennom skaping og utforsking, styrker elevenes prestasjoner generelt. Disse fagene er også viktige for motivasjon og for å favne et mangfold av talenter.

Vi viser til tidligere innspill når det gjelder betydningen av de praktisk-estetiske fagene, ikke minst hvordan det forutsetter styrket kompetanse hos lærerne.

### **Yrkesfagene**

I et arbeidsliv med stort behov for fagarbeidere trenger vi sterke yrkesfaglige løp. Øvelse, praktisk arbeid og det å faktisk gjennomføre konkrete oppgaver gir en type kompetanse som samfunnet ikke kan klare seg uten. Det gir også mange elever en opplevelse av mestring som de kanskje ikke får i mer teoretisk skolegang.

### **Lærerkompetanse og kvalitet i undervisningen**

Skal elever utvikle disse kompetansene – lære å lære, fordype seg, kommunisere, samarbeide, mestre realfag, teknologi, praktisk-estetiske fag og yrkesfag – krever det lærere med solid faglig og didaktisk kompetanse, tid til å følge opp elevene og rammer som støtter profesjonsutøvelsen.